

КСУ, як вчинення ними істотного дисциплінарного проступку, грубого або систематичного нехтування своїми обов'язками, несумісного зі статусом судді КСУ, або виявлення його невідповідності займаній посаді. А відтак важіль впливу на неугодних конституційних суддів залишається.

Ще одним важливим нововведенням стало те, що з моменту набуття чинності нового Закону відбір на посаду судді КСУ здійснюється на конкурсних засадах. На нашу думку, це дає відчутну незалежність як процедурі призначення суддів, так і функціонуванню КСУ в цілому, адже мінімізується можливість потрапляння на посаду некомпетентних осіб, а також впливу на обрання «певних» кандидатур, які взагалі не відповідатимуть встановленим вимогам. Разом із тим, вважати діяльність конкурсної комісії з відбору на посаду суддів КСУ досконалою вряд чи можливо. Адже відповідно до ст. 12 Закону, відбір кандидатур на посаду судді КСУ на конкурсних засадах щодо осіб, яких призначає Президент України, здійснює конкурсна комісія, яку створює Президент України; щодо осіб, яких призначає Верховна Рада України, підготовку відбору кандидатур на посаду судді КСУ здійснює профільний комітет – комітет з питань правової політики та правосуддя; щодо осіб, яких призначає З'їзд суддів України таку підготовку проводить Рада суддів України (як і З'їзд суддів – один із органів суддівського самоврядування). Отже, всі органи, які мають здійснювати відбір на посаду судді КСУ, є на пряму залежними від суб'єкта свого призначення, що ставить під сумнів можливість проведення об'єктивного конкурсного відбору.

Підсумовуючи необхідно зазначити, що вплив конституційної реформи на статус суддів Конституційного Суду може мати як позитивний, і так і негативний характер. Позитивні результати будуть мати місце за умови, що всі процедури – від обрання до звільнення суддів КСУ – стануть цілком прозорими; ті суб'єкти влади, які мають хоча б мінімальний вплив на здійснення цих процедур, будуть використовувати свої можливості не для задоволення власних потреб, а для удосконалення конституційного судочинства в нашій державі.

Одержано 18.04.2019

УДК 341.645

Сергій Ігорович ГЛУЩЕНКО,

курсант групи Ф2-205 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Логвиненко Є. С.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Міжнародно-правові гарантії прав і свобод людини – є важливим засобом забезпечення їх реалізації, охорони і захисту на міжнародному, наддержавному рівні. Їхня особливість полягає в тому, що на відміну від внутрішньодержавних

засобів забезпечення прав і свобод, які встановлюються нормами внутрішнього законодавства, система міжнародного та регіонального забезпечення прав і свобод людини ґрунтується на міжнародно-правових нормах, які створюються шляхом підписання державами багатосторонніх угод з відповідних питань.

У 1949 році було засновано Раду Європи – міжнародну регіональну організацію європейських держав, які проголосили своєю метою розширення демократії, зближення усіх народів Європи, захист прав людини, співробітництво з основних питань права, культури, освіти, інформації, охорони навколишнього середовища. Від самого початку діяльності захист прав людини став основним пріоритетом для цієї організації.

Основою для діяльності з забезпечення високих стандартів захисту прав людини стала підписана 4 листопада 1950 року Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (далі – Конвенція), що стала одним з найбільш відомих європейських договорів, яким було запроваджено дієвий і ефективний механізм захисту широкого кола прав і свобод людини шляхом створення Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) у 1959 році.

Ратифікація Конвенції нашою державою у 1997 році не лише суттєво змінила вітчизняну правову систему, а й відчинила двері до заснованого нею ЄСПЛ для громадян, а також інших суб'єктів, що знаходяться під юрисдикцією України.

Європейський суд з прав людини – міжнародна установа регіонального рівня, який знаходиться на постійній основі в місті Страсбург (Франція). Засідання Суду проводяться в Палаці Прав людини. Організація його діяльності, процедура, порядок здійснення реєстрації заяв, їх розгляду, винесення рішень встановлені Конвенцією та Регламентом Суду. Суд виносить рішення, керуючись нормами Конвенції і практикою застосування своїх попередніх рішень. Це означає, що в ЄСПЛ, на відміну від української кодифікованої системи законодавства, діє прецедентна система.

Рішення ЄСПЛ є обов'язковим для держав-учасниць Конвенції. Відповідно до Конвенції ЄСПЛ приймає заяви (скарги) від окремих заявників, груп осіб, неурядових організацій, окремих держав про порушення країнами, що визнали юрисдикцію Суду, положень Конвенції. Разом з тим слід наголосити, що Суд не являється апеляційною інстанцією і не має компетенції щодо перегляду або скасування рішень національних судів. Він також не може втручатися в діяльність національних органів влади, змінювати або скасовувати рішення державних установ.

Кількість суддів, з яких він складається, відповідає кількості держав-членів Ради Європи, що ратифікували Конвенцію. Наразі їх 47. Таким чином, ЄСПЛ стоїть на захисті близько 820 мільйонів європейців. Судді засідають у своїй особистій якості і не є представниками жодної держави. В опрацюванні заяв Суду допомагає секретаріат, котрий складається в основному з юристів (їх також називають юридичними секретарями) із усіх держав-членів Ради Європи. Вони є незалежними від країни їх походження; та не представляють ні заявників, ні держави.

На сьогодні авторитет Суду в європейському регіоні є надзвичайно високим, про що свідчить не лише його бездоганна репутація, а й всезростаюча кількість скарг, які постійно надходять до нього.

Одержано 11.04.2019

УДК 342.511(477)

Олексій Вячеславович ІВЧЕНКО,

курсант групи Ф3-104 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Філіпська Н. О.

РОЛЬ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ В ДОСТРОКОВОМУ ПРИПИНЕННІ ПОВНОВАЖЕНЬ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Однією з найголовніших ознак демократичної держави є поділ влади на 3 гілки – законодавчу, виконавчу та судову. Ефективне функціонування та взаємодія вищих органів державної влади, які представляють зазначені гілки влади – Верховна Рада, Кабінет Міністрів та Верховний суд, є запорукою сталого розвитку демократичної України. В той же час, слід приділити увагу главі держави, як одноосібному органу державної влади, який не відноситься до «тріади влад», але відіграє надзвичайно важливу роль. Крім того, що Президент є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності, додержання Конституції, прав і свобод людини і громадянина (ст. 102 КУ), він є певним консолідуючим органом. Деякі вчені висловлюють думку, щодо місця президента у країнах зі змішаною формою правління (парламентсько-президентською, наприклад). При чому, висловлюється думка, що потрібна конституційна новела про включення президентської влади в перелік гілок влади (ст. 6 Конституції) або офіційне визнання, що Президент очолює виконавчу владу. В той же час в Україні у Президента є певні владні повноваження щодо вищого законодавчого органу країни.

Цікавим для дослідження нам представляються повноваження Президента щодо дострокового припинення повноважень Верховної Ради України. Згідно з положеннями Конституції України (ст. 90), Президент України має право це зробити, якщо протягом 30 днів однієї чергової сесії пленарні засідання Верховної Ради не розпочалися; не сформовано коаліцію депутатських фракцій протягом 1 місяця; не сформовано персональний склад Кабінету Міністрів України протягом 60 днів після відставки КМУ. Безперечно, визначені в Основному Законі підстави є обґрунтованими та логічними, бо, наприклад, створення коаліції у парламенті є однією із основних критеріїв визначення подальшого розвитку та впровадження певної політики країни. Формування коаліційних фракцій є визначальним і для формування наступного Кабінету Міністрів України, і для законопроектів та їх редакцій, які розробляються, виносяться на розгляд та приймаються Верховною Радою. Крім того, саме коаліційна більшість